

Informacje podstawowe

1. Współczesne społeczeństwo interesuje się tym, w jakich warunkach prowadzona jest produkcja rolna. Coraz więcej jest konsumentów, dla których bardzo istotne są warunki, w jakich wytwarzana jest żywność, a więc także – jak traktowane są zwierzęta hodowlane.
2. Unia Europejska i jej państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące warunków utrzymania zwierząt gospodarskich. Te przepisy obowiązują ogół rolników, a za ich nieprzestrzeganie grożą kary polegające m.in. na obniżeniu płatności bezpośrednich.
3. Zgodnie z przepisami Unii Europejskiej, państwa członkowskie w swoich programach rozwoju obszarów wiejskich mogą uwzględnić działanie Dobrostan zwierząt. To działanie wspiera rolników, którzy zapewniają zwierzętom warunki utrzymania lepsze, niż wymagają tego obowiązujące przepisy dotyczące dobrostanu zwierząt. Płatności w ramach działania Dobrostan zwierząt rekompensują rolnikom dodatkowe koszty i utracone dochody wynikające ze stosowania praktyk hodowlanych związanych z zapewnieniem zwierzętom lepszych warunków bytowych, nie uwzględniają jednak kosztów ewentualnych inwestycji.
4. Dotychczas Polska nie wdrażała działania Dobrostan zwierząt. W 2019 roku Rząd zapowiedział wsparcie rolników prowadzących chów świń i krów. Postanowiono uzupełnić PROW 2014–2020 o działanie Dobrostan zwierząt. Planowany budżet działania wynosi 50 mln euro, szacuje się, że skorzysta z niego ok. 65,5 tys. rolników.
5. Zgodnie z obowiązującą procedurą zmiany PROW 2014–2020, propozycja dotycząca działania Dobrostan zwierząt skonsultowana została z Komitetem Monitorującym PROW 2014–2020, zaakceptowana przez Radę Ministrów, a następnie uzgodniona z Komisją Europejską. Przygotowano też przepisy krajowe (m. in. rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 marca 2020 r. w sprawie *szczególnych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Dobrostan zwierząt” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020*), które szczegółowo określają zasady realizacji działania Dobrostan zwierząt.
6. Działanie Dobrostan zwierząt obejmuje:

Pakiet 1. Dobrostan świń:

- ⇒ wariant 1.1. Dobrostan loch – zwiększona powierzchnia w budynkach
– stawka płatności 301 zł/lochę rocznie

- ⇒ wariant 1.2. Dobrostan tuczników – zwiększona powierzchnia w budynkach
– stawka płatności 24 zł/tucznika
- ⇒ wariant 1.3. Dobrostan loch – dostęp do wybiegu
– stawka płatności 612 zł/lochę rocznie
- ⇒ wariant 1.4. Dobrostan tuczników – dostęp do wybiegu
– stawka płatności 33 zł/tucznika

Pakiet 2. Dobrostan krów

- ⇒ wariant 2.1. Dobrostan krów mlecznych – wypas
– stawka płatności 185 zł/krowę mleczną rocznie
 - ⇒ wariant 2.2. Dobrostan krów mlecznych utrzymywanych grupowo – zwiększona powierzchnia w budynkach
– stawka płatności 595 zł/krowę mleczną rocznie
 - ⇒ wariant 2.3. Dobrostan krów mamek
– stawka płatności 329 zł/krowę mamkę rocznie
7. Do czasu występowania w Polsce afrykańskiego pomoru świń, ze względu na ograniczenie ryzyka rozprzestrzeniania się choroby, nie będą wdrażane: wariant 1.3. Dobrostan loch – dostęp do wybiegu i wariant 1.4. Dobrostan tuczników – dostęp do wybiegu.
 8. Realizacja działania Dobrostan zwierząt polega na zapewnieniu zwierzętom powierzchni bytowej większej o co najmniej 20% względem powierzchni określonej obecnie w przepisach krajowych jako powszechnie obowiązująca lub na zapewnieniu dostępu do środowiska zewnętrznego (wybiegi, pastwiska).
 9. Działanie Dobrostan zwierząt wdrażane będzie od 2020 r. Jest to działanie objęte Zintegrowanym Systemem Zarządzania i Kontroli, toteż nabór wniosków prowadzony będzie łącznie z naborem wniosków o płatności bezpośrednie i płatności obszarowe PROW 2014–2020, corocznie w terminie od dnia 15 marca do dnia 15 maja. Działanie Dobrostan zwierząt to działanie roczne, z możliwością kontynuacji w kolejnych latach.
 10. Działanie Dobrostan zwierząt wdrażane będzie na uproszczonych zasadach, w systemie „bezwnioskowym”. Rolnik, który chce realizować to działanie deklaruje przystąpienie do wybranego wariantu (wariantów) zaznaczając odpowiednie pole w aplikacji

eWniosekPlus (tj. aplikacji służącej do składania wniosków o płatności bezpośrednie i płatności obszarowe PROW 2014–2020).

11. Rolnik nie określa, do ilu zwierząt chce uzyskać płatność dobrostanową i nie wskazuje konkretnych zwierząt, które mają być objęte płatnościami. Zasadą jest, że płatność przysługuje do takiej liczby zwierząt, jaka była utrzymywana/wyprodukowana w gospodarstwie.
12. W każdym z wariantów działania Dobrostan zwierząt określono, jakich grup technologicznych dotyczą podwyższone warunki dobrostanu; warunki te należy zapewnić wszystkim odpowiednim zwierzętom utrzymywanym w gospodarstwie.
13. Kwotę płatności, jaka przysługuje danemu rolnikowi wyliczy ARiMR na podstawie danych z rejestru zwierząt (system IRZ)¹ o wielkości stada zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie (w przypadku tuczników – zwierząt oddanych do uboju). Rolnik musi pamiętać o starannym i terminowym znakowaniu i rejestrowaniu zwierząt; ewentualne uchybienia w tym zakresie oznaczać będą zmniejszenie należnej płatności dobrostanowej.
14. W przygotowaniu się do realizacji działania pomagają rolnikom uprawnieni doradcy rolniczy (lista doradców dostępna jest na stronie internetowej Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie - www.cdr.gov.pl). Doradca wraz z rolnikiem opracuje Plan poprawy dobrostanu zwierząt; taki Plan musi posiadać każde gospodarstwo realizujące Pakiet 1. Dobrostan świń oraz wybrane warianty Pakietu 2. Dobrostan krów tzn. wariant 2.2. Dobrostan krów mlecznych utrzymywanych grupowo – zwiększona powierzchnia w budynkach i wariant 2.3. Dobrostan krów mamek. Kopię strony Planu podsumowującej kluczowe informacje o gospodarstwie rolnik przekazuje do ARiMR.
15. Rolnicy, którzy są zobowiązani do opracowania Planu poprawy dobrostanu zwierząt mogą z tego tytułu otrzymać dodatkową płatność z tytułu poniesionych kosztów (tzw. kosztów transakcyjnych) w kwocie odpowiadającej 15% płatności końcowej, lecz nieprzekraczającej 1000 zł (w ramach jednego pakietu).

¹ Ustawa z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2019 r. poz. 1149 z późn. zm.)

16. Decyzje w sprawie przyznania płatności dobrostanowej będą wydawane przez ARiMR do dnia 1 czerwca roku następującego po roku złożenia wniosku, a płatności - wypłacane do dnia 30 czerwca.

Pakiet 1. Dobrostan świń

Zasady ogólne realizacji Pakietu 1. Dobrostan świń:

Na potrzeby tego pakietu określono, że:

- locha jest to samica z gatunku świnia (*Sus scrofa*) po pierwszym wyproszeniu,
- loszka jest to samica z gatunku świnia (*Sus scrofa*) po osiągnięciu dojrzałości płciowej do pierwszego wyproszenia,
- tucznik jest to młode zwierzę z gatunku świnia (*Sus scrofa*) przeznaczone do tuczu, bez względu na płeć, od ukończenia 10. tygodnia życia do dnia uboju,
- warchlak jest to młode zwierzę z gatunku świnia (*Sus scrofa*), od odsadzenia do ukończenia 10. tygodnia życia.

Wariant 1.1. Dobrostan loch – zwiększona powierzchnia w budynkach

Zasady realizacji wariantu 1.1. Dobrostan loch – zwiększona powierzchnia w budynkach:

W gospodarstwie realizującym ten wariant, wszystkim lochom i loszkom po pokryciu utrzymywanym w tym gospodarstwie rolnym (we wszystkich siedzibach stad) zapewnia się powierzchnię bytową zwiększoną o co najmniej 20% w stosunku do minimalnej powierzchni, wymaganej na podstawie obowiązujących przepisów w tym zakresie².

Wymagane w ramach tego wariantu powierzchnie bytowe dla 1 lochy i loszki po pokryciu wynoszą zatem:

- ✓ 4,2 m² w kojcu pojedynczym dla lochy w okresie porodu i odchowu prosiąt ssących,

² Są one określone m.in. w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz.U. poz. 344 z późn. zm.)

- ✓ 2,7 m² w kojcu pojedynczym dla lochy lub loszki prośnej (kójce pojedyncze można stosować tylko w gospodarstwach utrzymujących mniej niż 10 loch lub loszek prośnych od 4 tyg. po pokryciu do tygodnia przed przewidzianym terminem porodu),
- ✓ 2,7 m² w kojcu, gdzie lochy utrzymywane są grupowo; w przypadku, gdy w kojcu utrzymywane są lochy prośne, co najmniej 1,3 m² powierzchni kojca stanowi stałe podłoże i nie więcej niż 15% tego podłoża – otwory odpływowe,
- ✓ 3 m² w kojcu, gdzie utrzymuje się grupowo do 5 loch; w przypadku, gdy w kojcu utrzymywane są lochy prośne, co najmniej 1,3 m² powierzchni kojca stanowi stałe podłoże i nie więcej niż 15% tego podłoża – otwory odpływowe,
- ✓ 2,4 m² w kojcu, gdzie utrzymuje się grupowo powyżej 39 loch; w przypadku, gdy w kojcu utrzymywane są lochy prośne, co najmniej 1,3 m² powierzchni kojca stanowi stałe podłoże i nie więcej niż 15% tego podłoża – otwory odpływowe,
- ✓ 2,2 m² w kojcu, gdzie utrzymuje się grupowo do 5 loszek po pokryciu, przy czym 0,95 m² stanowi stałe podłoże i nie więcej niż 15% tego podłoża – otwory odpływowe,
- ✓ 2 m² w kojcu, gdzie utrzymywane są grupowo loszki po pokryciu, przy czym 0,95 m² stanowi stałe podłoże i nie więcej niż 15% tego podłoża – otwory odpływowe,
- ✓ 1,8 m² w kojcu, gdzie utrzymuje się grupowo powyżej 39 loszek po pokryciu, przy czym 0,95 m² stanowi stałe podłoże i nie więcej niż 15% tego podłoża – otwory odpływowe.

Pozostałym grupom technologicznym świń należy zapewnić warunki zgodne z obowiązującymi przepisami dotyczącymi dobrostanu świń.

W opracowanym z udziałem doradcy rolniczego Planie poprawy dobrostanu zwierząt, uwzględniając wielkość budynków inwentarskich i posiadanych kójców, określa się m.in. maksymalną liczbę loch, jakie mogą przebywać jednocześnie w danym gospodarstwie, tak aby zapewnione były dla nich podwyższone standardy utrzymania tj. zwiększona powierzchnia bytowa.

Gospodarstwa realizujące wariant 1.1. Dobrostan loch – zwiększona powierzchnia w budynkach mają obowiązek indywidualnego znakowania i rejestrowania loch. Dzięki temu ARiMR określi, na podstawie danych z systemu IRZ, ile loch utrzymywał rolnik w gospodarstwie, i jaka płatność mu się należy.

Posiadacz loch zamierzający realizować ten wariant musi zaopatrzyć się w kolczyki z indywidualnymi numerami loch³ u dostawcy znajdującego się na liście dostawców prowadzonej przez ARiMR i dodatkowo oznakować tymi kolczykami wszystkie posiadane lochy. W przypadku utraty przez lochę lub uszkodzenia kolczyka, rolnik będzie miał obowiązek oznakowania lochy kolczykiem z innym indywidualnym numerem identyfikacyjnym.

O oznakowaniu/zmianie oznakowania lochy rolnik musi poinformować ARiMR w terminie 7 dni. Należy także zgłosić do ARiMR informację o kupnie, sprzedaży lub przemieszczeniu do innej siedziby stada, uboju, zabiciu lub padnięciu lochy oznakowanej indywidualnym numerem. Zgłoszeń tych dokonuje się w terminach obowiązujących wszystkich posiadaczy świń (7 dni, a w strefach zagrożenia ASF – 2 dni) na ogólnie obowiązujących formularzach udostępnionych przez ARiMR.

Rolnik planujący realizację wariantu 1.1. dotyczącego dobrostanu loch – zwiększona powierzchnia w budynkach:

- posiada odpowiedni numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności,
- na dzień złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach tego wariantu posiada co najmniej jedną lochę indywidualnie oznakowaną i zarejestrowaną w systemie IRZ,
- nie utrzymuje loch w systemie jarzmowym (w gospodarstwie nie mogą być wykorzystywane urządzenia ograniczające poruszanie się loch i wymuszające nienaturalną pozycję tych zwierząt tzn. nie mogą być stosowane klatki porodowe, które umożliwiają lochom przyjęcie jedynie pozycji leżącej lub stojącej, bez możliwości wykonania swobodnego obrotu),
- posiada opracowany przy udziale doradcy rolniczego Plan poprawy dobrostanu zwierząt:

³ Wzór kolczyków określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie sposobu oznakowania loch kolczykami z indywidualnym numerem identyfikacyjnym loch (Dz. U. poz. 34)

- w tym Planie określa się m.in. ile loch może być utrzymywanych w danym gospodarstwie tak, aby zapewnić tym zwierzętom ulepszone warunki dobrostanu (zwiększoną powierzchnię bytową),
- Plan poprawy dobrostanu zwierząt sporządzany jest na formularzu udostępnionym przez ARiMR,
- składa wnioski o przyznanie płatności dobrostanowej, tzn. w aplikacji eWnioskiPlus zaznacza, że ubiega się o płatność w ramach wariantu 1.1. Dobrostan loch – zwiększona powierzchnia w budynkach:
 - do tego wniosku należy dołączyć kopię strony Planu podsumowującej kluczowe informacje o gospodarstwie⁴,
 - termin złożenia wniosku o przyznanie płatności: 15 marca – 15 maja,
 - we wniosku może wyrazić zgodę na udostępnienie przez ARiMR jego danych teleadresowych potencjalnym nabywcom prosiąt⁵,
 - we wniosku może zaznaczyć, że ubiega się o płatność z tytułu poniesionych kosztów związanych z przygotowaniem Planu poprawy dobrostanu zwierząt (tzw. kosztów transakcyjnych).

Realizacja wariantu 1.1. Dobrostan loch – zwiększona powierzchnia w budynkach:

- wszystkie świnie w gospodarstwie muszą być oznakowane i zarejestrowane zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie rejestracji i identyfikacji zwierząt,
- wszystkie lochy rolnik indywidualnie znakuje i rejestruje zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt,
- rolnik, od dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach tego wariantu do dnia 14 marca kolejnego roku, zapewnia wszystkim lochom i loszkom po pokryciu utrzymanym w gospodarstwie rolnym (we wszystkich siedzibach stad) ulepszone warunki dobrostanu, zgodnie z wymogami wariantu,

⁴ Termin ten wynika z potrzeby szybkiej weryfikacji, czy gospodarstwo spełnia podstawowe warunki udziału w wariantie 1.1. Dobrostan loch – zwiększona powierzchnia w budynkach, a tym samym – czy pochodzące z tego gospodarstwa prosięta będą uprawnione do płatności w ramach wariantu 1.2. Dobrostan tuczników – zwiększona powierzchnia w budynkach,

⁵ Rolnik realizujący wariant 1.2. Dobrostan tuczników – zwiększona powierzchnia w budynkach może uzyskać płatność tylko do zwierząt urodzonych w gospodarstwach realizujących wariant 1.1. Dobrostan loch – zwiększona powierzchnia w budynkach, dlatego ważne jest upowszechnienie informacji o tym, gdzie można nabyć odpowiednie prosięta.

- powierzchnia bytowa w budynkach inwentarskich dla innych niż lochy i loszki po pokryciu grup technologicznych świń musi być zgodna z odpowiednimi obowiązkowymi wymogami⁶,
- rolnik utrzymuje w gospodarstwie rolnym (jednocześnie) nie więcej loch, niż wynika to z Planu poprawy dobrostanu zwierząt.

Rozliczenie wariantu 1.1. Dobrostan loch – zwiększona powierzchnia w budynkach:

- stawka płatności wynosi 301 zł/lochę rocznie,
- płatność przyznawana jest do średniej liczby indywidualnie oznakowanych i zarejestrowanych loch w gospodarstwie rolnym w okresie od dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach tego wariantu do dnia 14 marca kolejnego roku, liczonej jako iloraz sumy dziennych liczb loch i liczby dni w tym okresie,
- liczbę loch, do której przysługuje płatność dobrostanowa, ustala ARiMR na podstawie danych zawartych w systemie IRZ,
- ARiMR sprawdza (na podstawie danych z systemu IRZ), czy w okresie realizacji wymogów nie została przekroczona maksymalna liczba loch (stan dzienny), określona w Planie poprawy dobrostanu zwierząt,
- jeżeli zostanie stwierdzone uchybienie w przestrzeganiu przez rolnika wymogów w ramach danego wariantu, płatność dobrostanowa za realizację tego wariantu przysługuje w wysokości odpowiednio zmniejszonej.

Wariant 1.2. Dobrostan tuczników - zwiększona powierzchnia w budynkach
--

Zasady realizacji wariantu 1.2. Dobrostan tuczników – zwiększona powierzchnia w budynkach:

W gospodarstwie realizującym ten wariant, wszystkim warchlakom i tucznikom utrzymywanym w tym gospodarstwie rolnym (we wszystkich siedzibach stad) zapewnia się

⁶ Są one określone m.in. w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz.U. poz. 344 z późn. zm.)

powierzchnię bytową zwiększoną, o co najmniej 20% w stosunku do minimalnej powierzchni, wymaganej na podstawie obowiązujących przepisów w tym zakresie⁷.

Powierzchnia bytowa kojca w budynkach inwentarskich, w przeliczeniu na jedną sztukę, w przypadku utrzymywania grupowego warchlaków i tuczników, wynosi zatem co najmniej:

- ✓ 0,18 m² – w przypadku świń o masie ciała do 10 kg
- ✓ 0,24 m² – w przypadku świń o masie ciała powyżej 10 do 20 kg
- ✓ 0,36 m² – w przypadku świń o masie ciała powyżej 20 do 30 kg
- ✓ 0,48 m² – w przypadku świń o masie ciała powyżej 30 do 50 kg
- ✓ 0,66 m² – w przypadku świń o masie ciała powyżej 50 do 85 kg
- ✓ 0,78 m² – w przypadku świń o masie ciała powyżej 85 do 110 kg
- ✓ 1,2 m² – w przypadku świń o masie ciała powyżej 110 kg

Pozostałym grupom technologicznym świń należy zapewnić warunki zgodne z obowiązującymi przepisami dotyczącymi dobrostanu świń.

W opracowanym z udziałem doradcy rolniczego Planie poprawy dobrostanu zwierząt, uwzględniając wielkość budynków inwentarskich i kojców, określa się m.in. maksymalną liczbę warchlaków i tuczników, jakie mogą przebywać jednocześnie w danym gospodarstwie, tak aby zapewnione były dla nich podwyższone standardy utrzymania tj. zwiększona powierzchnia bytowa.

UWAGA! Płatność w ramach tego wariantu przysługuje tylko do tuczników, które pochodzą od loch utrzymywanych w ulepszonych warunkach dobrostanu tj. w gospodarstwach realizujących wariant 1.1 Dobrostanu loch – zwiększona powierzchnia w budynkach. Płatność do tuczników może więc otrzymać rolnik, który realizuje wariant 1.2. i:

- ⇒ realizuje wariant 1.1. czyli utrzymuje lochy w ulepszonych warunkach dobrostanu i prowadzi tucz świń urodzonych w jego gospodarstwie, lub
- ⇒ kupuje prosięta z gospodarstw, które uczestniczą w wariacie 1.1. i prowadzi tucz tych zwierząt,

⁷ Są one określone m.in. w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz.U. poz. 344 z późn. zm.)

Płatność dobrostanowa w ramach wariantu 1.2. może być przyznana tylko do zwierząt, które przez cały okres chowu były utrzymywane w warunkach podwyższonego dobrostanu. Dlatego też w pierwszym roku realizacji tego wariantu, płatność może być przyznana tylko do tuczników oddanych do uboju/ubitych po upływie 4 miesięcy od dnia złożenia wniosku. Takie rozwiązanie wprowadzono dlatego, że wymogi tego wariantu gospodarstwo realizuje od dnia złożenia wniosku. Świnie, których tucz zakończył się przed upływem 4 miesięcy od tej daty, utrzymywane były w gospodarstwie także w okresie, gdy nie realizowało jeszcze wariantu 1.2, a więc nie musiało spełniać wymogów podwyższonego dobrostanu. W związku z tym, do tych świń tych nie można przyznać płatności dobrostanowej.

Płatność może być przyznana do tucznika, który został poddany ubojowi w gospodarstwie rolnym albo przemieszczony bezpośrednio do rzeźni z przeznaczeniem do uboju albo przemieszczony do rzeźni z przeznaczeniem do uboju za pośrednictwem wyłącznie jednego podmiotu prowadzącego działalność nadzorowaną⁸, albo przemieszczony do rzeźni z przeznaczeniem do uboju za pośrednictwem grupy producentów rolnych lub związku grup producentów rolnych⁹.

Rolnik planujący realizację wariantu 1.2. Dobrostan tuczników – zwiększona powierzchnia w budynkach:

- posiada odpowiedni numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności,
- posiada opracowany przy udziale doradcy rolniczego Plan poprawy dobrostanu zwierząt:
 - w tym Planie określa się m.in. ile warchlaków i tuczników można utrzymywać jednocześnie w danym gospodarstwie tak, aby zapewnić tym zwierzętom ulepszone warunki dobrostanu (zwiększoną powierzchnię bytową). Plan ten określa też orientacyjną roczną wielkość produkcji tuczników w gospodarstwie,
 - Plan poprawy dobrostanu zwierząt sporządzany jest na formularzu udostępnionym przez ARiMR,

⁸ O której mowa w art. 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2018 r. poz. 1967 oraz z 2020 r. poz. 148)

⁹ O których mowa w przepisach ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1026)

- składa wnioski o przyznanie płatności dobrostanowej, tzn. w aplikacji eWniosekPlus zaznacza, że ubiega się o płatność w ramach wariantu 1.2. Dobrostan tuczników – zwiększona powierzchnia w budynkach:
 - termin złożenia wniosku: 15 marca – 15 maja,
 - kopie strony Planu podsumowującej kluczowe informacje o gospodarstwie składa się do ARiMR przed upływem 25 dni od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich,
 - we wniosku rolnik może zaznaczyć, że ubiega się o płatność z tytułu poniesionych kosztów związanych z przygotowaniem Planu poprawy dobrostanu zwierząt (tzw. kosztów transakcyjnych).

Realizacja wariantu 1.2. Dobrostan tuczników - zwiększona powierzchnia w budynkach:

- wszystkie świnie w gospodarstwie muszą być oznakowane i zarejestrowane zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie rejestracji i identyfikacji zwierząt,
- rolnik od dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach tego wariantu zapewnia wszystkim warchlakom i tucznikom utrzymywanym w gospodarstwie rolnym (we wszystkich siedzibach stad), ulepszone warunki dobrostanu zgodnie z wymogami wariantu,
- powierzchnia bytowa w budynkach inwentarskich dla innych niż warchlaki i tuczniki grup technologicznych świń musi być zgodna z odpowiednimi obowiązkowymi wymogami określonymi w przepisach krajowych¹⁰,
- rolnik utrzymuje w gospodarstwie rolnym (jednocześnie) nie więcej warchlaków i tuczników, niż wynika to z Planu poprawy dobrostanu zwierząt,
- tuczniki, do których przysługuje płatność dobrostanowa muszą pochodzić od loch utrzymywanych w gospodarstwach realizujących wariant 1.1. Dobrostan loch – zwiększona powierzchnia w budynkach i od dnia opuszczenia gospodarstwa realizującego wariant 1.1., nie przebywały poza gospodarstwem realizującym wariant 1.2.

¹⁰ Są one określone m.in. w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz.U. poz. 344 z późn. zm.)

- tuczniki, do których przysługuje płatność dobrostanowa to te oddane z przeznaczeniem do uboju bezpośrednio do rzeźni lub z przemieszczeniem przez co najwyżej jednego pośrednika lub za pośrednictwem grupy producentów rolnych lub związku grup producentów rolnych; dopuszczony jest ubój w gospodarstwie,
- obowiązek zapewnienia ulepszonych warunków dobrostanu dotyczy także tych warchlaków i tuczników, do których nie przysługuje płatność dobrostanowa (tj. zwierząt, które nie pochodzą z gospodarstw realizujących wariant 1.1.).

Rozliczenie wariantu 1.2. Dobrostan tuczników – zwiększona powierzchnia w budynkach:

- stawka płatności: 24 zł/tuczniaka,
- płatność przyznawana jest do liczby tuczników uprawnionych do płatności dobrostanowej, oddanych do rzeźni lub ubitych w gospodarstwie,
- liczbę tuczników, do której przysługuje płatność dobrostanowa, ustala ARiMR na podstawie danych zawartych w systemie IRZ,
- w pierwszym roku realizacji przez rolnika wariantu 1.2., do płatności uwzględniane są tuczniki oddane do uboju (ubite w gospodarstwie) po upływie 4 miesięcy od dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej do dnia poprzedzającego dzień złożenia przez rolnika wniosku o taką płatność w kolejnym roku (ale nie później niż do dnia 15 maja), lub do dnia 15 maja – jeżeli rolnik niełoży kolejnego wniosku w ramach wariantu 1.2.
- rolnik kontynuujący w roku N realizację wariantu 1.2. może otrzymać płatność dobrostanową (za rok N) za tuczniki oddane do uboju (ubite w gospodarstwie) w okresie od dnia złożenia wniosku „kontynuacyjnego” (w roku N) w ramach tego wariantu do:
 - dnia poprzedzającego dzień złożenia kolejnego wniosku w roku następnym (N+1) – jeżeli ten wniosek został złożony nie później niż w dniu 15 maja roku N+1,
 - dnia 15 maja roku N+1 – jeżeli kolejny wniosek został złożony po 15 maja roku N+1.¹¹

¹¹ Co do zasady wnioski o płatność składa się między 15 marca a 15 maja. Jeśli rolnik realizujący wariant 1.2. Dobrostan tuczników – zwiększona powierzchnia w budynkach od roku Nłoży wniosek kontynuacyjny po 15 maja roku N+1, tuczniki oddane do uboju między dniem 15 maja roku N+1 a datą złożenia wniosku w roku N+1 zostaną wliczone do płatności za rok N+1.

- ARiMR sprawdza (na podstawie danych z systemu IRZ), czy w okresie realizacji wymogów nie została przekroczona maksymalna liczba warchlaków i tuczników (stan dzienny), określona w Planie poprawy dobrostanu zwierząt,
- jeżeli zostanie stwierdzone uchybienie w przestrzeganiu przez rolnika wymogów w ramach wariantu, płatność dobrostanowa w części dotyczącej tego wariantu przysługuje w wysokości odpowiednio zmniejszonej.

Pakiet 2. Dobrostan krów

Zasady ogólne realizacji Pakietu 2. Dobrostan krów:

Na potrzeby tego pakietu określono, że:

- krowa mleczna jest to samica bydła domowego (*Bos taurus*) typu użytkowego mlecznego lub typu użytkowego kombinowanego o mlecznym kierunku jej użytkowania, której wiek przekracza 24 miesiące,
- krowa mamka jest to samica bydła domowego (*Bos taurus*) typu użytkowego mięsnego lub typu użytkowego kombinowanego o mięsnym kierunku jej użytkowania, której wiek przekracza 24 miesiące.

Realizacja Pakietu 2. Dobrostan krów odbywa się na zasadach uproszczonych. Rolnik przystępując do tego pakietu, we wniosku (wypełnianym w aplikacji eWniosekPlus) zaznacza tylko, który/które warianty chce realizować i nie określa, jakie konkretne krowy będzie utrzymywał, ani nie wskazuje, do ilu krów chce uzyskać płatność. Płatności naliczy rolnikowi ARiMR do wszystkich krów mlecznych (jeśli rolnik realizuje wariant 2.1. Dobrostan krów mlecznych – wypas lub 2.2. Dobrostan krów mlecznych utrzymywanych grupowo – zwiększona powierzchnia w budynkach) lub krów mamek (jeśli rolnik realizuje pakiet 2.3. Dobrostan krów mamek) na podstawie danych dotyczących krów zarejestrowanych w systemie IRZ.

Wymogi wskazanego wariantu rolnik musi realizować w stosunku do wszystkich posiadanych zwierząt, których wymogi te dotyczą.

Jeśli w gospodarstwie utrzymywane są krowy w typie użytkowym kombinowanym, rolnik będzie musiał (z własnej inicjatywy lub na wezwanie ARiMR), przerejestrować je na typ użytkowy mleczny lub typ użytkowy mięsny albo wskazać dla każdej takiej krowy w typie użytkowym kombinowanym, czy jest ona użytkowana w kierunku mlecznym, czy mięsnym.

Jeżeli, pomimo wezwania, rolnik takiej informacji nie udzieli – nie otrzyma płatności dobrostanowej do danej krowy. Jednocześnie jednak w odniesieniu do tej krowy będą musiały być spełnione wymogi realizowanego przez rolnika wariantu/wariantów. Rolnik realizujący wariant 2.3. Dobrostan krów mamek powinien też wskazać kierunek użytkowania jałówek, cieląt i opasów do 300 kg w typie użytkowym kombinowanym (lub przerejestrować je na typ użytkowy mleczny lub typ użytkowy mięsny).

Wariant 2.1. Dobrostan krów mlecznych – wypas

Zasady realizacji wariantu 2.1. Dobrostan krów mlecznych – wypas:

W gospodarstwie realizującym ten wariant, wszystkim krowom mlecznym utrzymywanym w gospodarstwie rolnym (we wszystkich siedzibach stad), w okresie pomiędzy dniem 1 kwietnia a dniem 15 października, rolnik zapewnia co najmniej 120 dni wypasu, przez co najmniej 6 godzin dziennie, bez uwięzi. W ramach tego wariantu, rolnik nie musi posiadać Planu poprawy dobrostanu zwierząt, ale zobowiązany jest prowadzić i przekazać ARiMR rejestr wypasu krów mlecznych. W tym rejestrze rolnik odnotowuje dni, w których nie prowadził wypasu i określa, jaka była tego przyczyna. Wzór formularza rejestru wypasu krów mlecznych w formacie Excel wraz z instrukcją jego prowadzenia udostępnia ARiMR na swojej stronie internetowej.

Rolnik planujący realizację wariantu 2.1. Dobrostan krów mlecznych - wypas:

- posiada odpowiedni numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności,
- na dzień złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej posiada co najmniej jedną krowę,
- składa wniosek w aplikacji eWniosekPlus i zaznacza w nim, że ubiega się o płatność w ramach wariantu 2.1. Dobrostan krów mlecznych – wypas
 - termin złożenia wniosku: 15 marca – 15 maja.

Realizacja wariantu 2.1. Dobrostan krów mlecznych – wypas:

- bydło utrzymywane w gospodarstwie musi być oznakowane i zarejestrowane zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie rejestracji i identyfikacji zwierząt,

- jeśli w gospodarstwie utrzymywane są krowy zarejestrowane w systemie IRZ w typie użytkowym kombinowanym (mleczno-mięsnym lub mięsno-mlecznym), rolnik sam z własnej inicjatywy lub najpóźniej na wezwanie ARiMR wskaże w jakim kierunku są one użytkowane (mlecznym lub mięsnym) i w związku z tym kwalifikują się do płatności (lub przerejestruje je na typ użytkowy mleczny lub typ użytkowy mięsny),
- w okresie pomiędzy dniem 1 kwietnia a dniem 15 października wszystkie krowy mleczne utrzymywane w gospodarstwie rolnym (we wszystkich siedzibach stad) są wypasane przez co najmniej 120 dni, przez co najmniej 6 godzin dziennie, bez uwięzi. Jeśli rolnik złoży wniosek po 1 kwietnia to okres, w którym powinien zrealizować wypas jest liczony od dnia złożenia wniosku,
- krowy mleczne wypasane są na zadeklarowanych we wniosku (o przyznanie płatności dobrostanowych albo płatności bezpośrednich albo płatności obszarowych PROW 2014-2020) trwałych użytkach zielonych lub gruntach ornych, na których występują trawy lub inne zielne rośliny pastewne,
- rolnik prowadzi rejestr wypasu krów mlecznych na formularzu udostępnionym przez ARiMR; w rejestrze, indywidualnie dla każdej utrzymywanej w gospodarstwie rolnym krowy mlecznej, zaznacza dni, w których nie była ona wypasana i podaje przyczyny jej niewypasania,
- rejestr wypasu rolnik przekazuje do ARiMR w terminie od dnia 16 do dnia 31 października.

Rozliczenie wariantu 2.1. Dobrostan krów mlecznych – wypas:

- stawka płatności: 185 zł/krowę mleczną rocznie,
- płatność obliczana jest przez ARiMR na podstawie danych z systemu IRZ (liczba krów mlecznych utrzymywanych w gospodarstwie rolnym w okresie realizacji wariantu) i danych z rejestru wypasu,
- pełna stawka płatności dobrostanowej przysługuje do krowy mlecznej, dla której zrealizowano wymóg 120 dni wypasu przez co najmniej 6 godz. dziennie, bez uwięzi na odpowiednich gruntach rolnych,
- rolnik może dostać płatność „częściową” do krowy mlecznej, która była wypasana przez mniej niż 120 dni. Płatność „częściowa” wyliczana jest wtedy wg wzoru:

$$\frac{\text{stawka płatności (zł/szt.)} \times \text{liczba dni wypasu}}{120 \text{ dni}}$$

- jeżeli krowa mleczna była wypasana mniej niż 120 dni i jej niewypasanie nie jest usprawiedliwione w rejestrze wypasu przyczynami niezależnymi do rolnika, płatność do tej krowy obniża się o 1% za każdy dzień takiego nieuzasadnionego braku wypasu,
- jeżeli w okresie realizacji wariantu krowa mleczna zostanie przemieszczona do innego gospodarstwa realizującego wariant 2.1. i jest tam wypasana, płatność dobrostanowa przyznawana jest proporcjonalnie do okresu wypasania danej krowy w poszczególnych gospodarstwach,
- łączna suma płatności do danej krowy mlecznej nie może przekroczyć stawki płatności przewidzianej w wariantcie 2.1., tj. 185 zł/krowę mleczną rocznie,
- w przypadku, gdy o płatność z tytułu realizacji wariantu 2.1., w odniesieniu do danej krowy mlecznej, ubiega się kilku rolników, to płatność dobrostanowa przysługuje rolnikom w kolejności wypasania tej krowy,
- jeżeli zostanie stwierdzone uchybienie w przestrzeganiu przez rolnika wymogów w ramach danego wariantu, płatność dobrostanowa w części dotyczącej tego wariantu przysługuje w wysokości odpowiednio zmniejszonej.

Wariant 2.2. Dobrostan krów mlecznych utrzymywanych grupowo – zwiększona powierzchnia w budynkach

Zasady realizacji wariantu 2.2. Dobrostan krów mlecznych utrzymywanych grupowo – zwiększona powierzchnia w budynkach:

W gospodarstwie realizującym ten wariant, wszystkim krowom mlecznym (we wszystkich siedzibach stad) zapewnia się powierzchnię bytową zwiększoną, o co najmniej 20% w stosunku do minimalnej powierzchni, wymaganej na podstawie obowiązujących przepisów w tym zakresie.

Oznacza to, że w budynkach inwentarskich dla każdej krowy mlecznej należy zapewnić:

- w systemie wolnostanowiskowym z legowiskami: powierzchnię odpasowo - ruchową o powierzchni co najmniej 4 m² i wydzielone legowisko o wymiarach: długość – co najmniej 2,1 m², szerokość – co najmniej 1,1 m²,
- w systemie wolnostanowiskowym bez wydzielonych legowisk na ściółce – co najmniej 5,4 m².

Wariantem tym nie mogą być objęte gospodarstwa utrzymujące krowy mleczne w systemie uwięziowym (nawet w jednej z siedzib stada).

Rolnik planujący realizację wariantu 2.2. Dobrostan krów mlecznych utrzymywanych grupowo – zwiększona powierzchnia w budynkach:

- posiada odpowiedni numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności,
- na dzień złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej posiada, co najmniej jedną krowę,
- posiada opracowany przy udziale doradcy rolniczego Plan poprawy dobrostanu zwierząt:
 - w tym Planie określa się m.in. ile krów mlecznych może być utrzymywanych w danym gospodarstwie tak, aby zapewnić tym zwierzętom ulepszone warunki dobrostanu,
 - Plan poprawy dobrostanu zwierząt sporządzany jest na formularzu udostępnionym przez ARiMR,
- składa wniosek w aplikacji eWniosekPlus i zaznacza w nim, że ubiega się o płatność w ramach wariantu 2.2. Dobrostan krów mlecznych utrzymywanych grupowo – zwiększona powierzchnia w budynkach:
 - termin złożenia wniosku: 15 marca – 15 maja.
 - kopie strony Planu podsumowującej kluczowe informacje o gospodarstwie składa się do ARiMR przed upływem 25 dni od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich,
 - we wniosku rolnik może zaznaczyć, że ubiega się o płatność z tytułu poniesionych kosztów związanych z przygotowaniem Planu poprawy dobrostanu zwierząt (tzw. kosztów transakcyjnych).

Realizacja wariantu 2.2. Dobrostan krów mlecznych utrzymywanych grupowo – zwiększona powierzchnia w budynkach:

- bydło utrzymywane w gospodarstwie musi być oznakowane i zarejestrowane zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie rejestracji i identyfikacji zwierząt,
- jeśli w gospodarstwie utrzymywane są krowy zarejestrowane w systemie IRZ w typie użytkowym kombinowanym (mleczno-mięsnym lub mięsno-mlecznym), rolnik sam

z własnej inicjatywy lub najpóźniej na wezwanie ARiMR wskaże w jakim kierunku są one użytkowane (mlecznym lub mięsnym) i w związku z tym kwalifikują się do płatności (lub przerejestruje je na typ użytkowy mleczny lub typ użytkowy mięsny),

- rolnik, od dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach tego wariantu do dnia 14 marca kolejnego roku, zapewnia wszystkim krowom mlecznym utrzymywanym w gospodarstwie rolnym (we wszystkich siedzibach stad) ulepszone warunki dobrostanu, zgodnie z wymogami wariantu,
- powierzchnia bytowa w budynkach inwentarskich dla innych niż krowy mleczne grup technologicznych bydła użytkowanego w kierunku mlecznym i dla krów mamek musi być zgodna z odpowiednimi obowiązkowymi wymogami¹²,
- rolnik utrzymuje w gospodarstwie rolnym (jednocześnie) nie więcej krów mlecznych, niż wynika to z Planu poprawy dobrostanu zwierząt.

Rozliczenie wariantu 2.2. Dobrostan krów mlecznych utrzymywanych grupowo – zwiększona powierzchnia w budynkach:

- stawka płatności – 595 zł/krowę mleczną rocznie,
- płatność przyznawana jest do średniej liczby krów mlecznych utrzymywanych w gospodarstwie rolnym w okresie od dnia złożenia wniosku w ramach tego wariantu do dnia 14 marca kolejnego roku, liczonej jako iloraz sumy dziennych liczb krów mlecznych i liczby dni w tym okresie,
- liczbę krów mlecznych, do której przysługuje płatność dobrostanowa, ustala ARiMR na podstawie danych zawartych w systemie IRZ,
- ARiMR sprawdza (na podstawie danych z systemu IRZ), czy w okresie realizacji wymogów nie została przekroczona maksymalna liczba krów mlecznych (stan dzienny), określona w Planie poprawy dobrostanu zwierząt,
- jeżeli zostanie stwierdzone uchybienie w przestrzeganiu przez rolnika wymogów w ramach danego wariantu, płatność dobrostanowa w części dotyczącej tego wariantu przysługuje w wysokości odpowiednio zmniejszonej.

Wariant 2.3. Dobrostan krów mamek
--

¹² Są one określone m.in. w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1966)

Zasady realizacji wariantu 2.3. Dobrostan krów mamek:

Ten wariant dotyczy poprawy dobrostanu bydła mięsnego tj.

⇒ krów mamek

⇒ cieląt, jałówek, a także opasów do masy ciała 300 kg w typie użytkowym mięsnym lub kombinowanym użytkowanym w kierunku mięsnym.

Płatności są ustalane w odniesieniu do liczby krów mamek utrzymywanych w gospodarstwie.

Wymogi wariantu dotyczą wszystkich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie (we wszystkich siedzibach stad) i należących do ww. grup. Wymogi te obejmują zapewnienie bydłu mięsnemu użytkowanemu w kierunku mięsnym, wypasu w sezonie pastwiskowym, a w sezonie zimowym – dostępu do środowiska zewnętrznego (pastwiska, okólniki, wybiegi) zwiększonego o co najmniej 20% w stosunku do minimalnej powierzchni określonej dla bydła utrzymywanego w systemie otwartym. Oznacza to, że minimalna wielkość zewnętrznej powierzchni bytowej (pastwiska, wybiegi, okólniki) udostępnionej w okresie zimowym bydłu mięsnemu wynosi:

- ✓ dla cieląt – co najmniej 6 m²/szt.
- ✓ dla jałówek – co najmniej 12 m²/szt.
- ✓ dla opasów do masy ciała 300 kg – co najmniej 12 m²/szt.
- ✓ dla krów mamek – co najmniej 18 m²/szt.

Rolnik planujący realizację wariantu 2.3. Dobrostan krów mamek:

- posiada odpowiedni numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności,
- na dzień złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej posiada, co najmniej jedną krowę,
- posiada opracowany przy udziale doradcy rolniczego Plan poprawy dobrostanu zwierząt:
 - w tym Planie wskazuje się wielkość powierzchni posiadanych pastwisk, wybiegów i okólników, dostępnych dla bydła użytkowanego w kierunku mięsnym w okresie zimowym tj. od dnia 16 października do dnia 14 marca kolejnego roku,

- składa wnioszek w aplikacji eWnioskiPlus i zaznacza w nim, że ubiega się o płatność w ramach wariantu 2.3. Dobrostan krów mamek:
 - termin złożenia wniosku: 15 marca – 15 maja,
 - kopie strony Planu podsumowującej kluczowe informacje o gospodarstwie składa się do ARiMR przed upływem 25 dni od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich,
 - we wniosku rolnik może zaznaczyć, że ubiega się o płatność z tytułu poniesionych kosztów związanych z przygotowaniem Planu poprawy dobrostanu zwierząt (tzw. kosztów transakcyjnych).

Realizacja wariantu 2.3. Dobrostan krów mamek:

- bydło utrzymywane w gospodarstwie musi być oznakowane i zarejestrowane zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie rejestracji i identyfikacji zwierząt,
- jeśli w gospodarstwie utrzymywane są krowy, jałówki, cielęta lub opasy do 300 kg zarejestrowane w systemie IRZ w typie użytkowym kombinowanym (mleczno-mięsnym lub mięsno-mlecznym), rolnik sam z własnej inicjatywy lub najpóźniej na wezwanie ARiMR wskaże w jakim kierunku są one użytkowane (mlecznym lub mięsnym) i w związku z tym kwalifikują się do płatności (lub przerejestruje je na typ użytkowy mleczny lub typ użytkowy miękny),
- rolnik, w okresie pastwiskowym tj. od dnia 1 kwietnia do dnia 15 października, zapewnia bydłu mięsnemu (tj. krowom mamkom oraz cielętom, jałówkom, a także opasom do masy ciała 300 kg w typie użytkowym mięsnym lub w typie kombinowanym użytkowanym w kierunku mięsnym) przez co najmniej 140 dni wypas, bez uwięzi na trwałych użytkach zielonych lub gruntach ornych, na których występują trawy lub inne zielne rośliny pastewne,
- rolnik składa do ARiMR oświadczenie o zrealizowaniu wymogu wypasu letniego bydła mięsnego od dnia 16 października do dnia 31 października; jeśli przemieszczał bydło w celu wypasu do siedziby innego rolnika, to wskazuje w tym oświadczeniu także miejsce tego przemieszczenia,
- w okresie zimowym tj. od dnia 16 października do dnia 14 marca kolejnego roku bydło mięsne lub użytkowane w kierunku mięsnym i ma zapewniony stały dostęp do środowiska zewnętrznego (pastwisk, wybiegów, okólników), bez uwięzi, przy czym

dostępna powierzchnia w przeliczeniu na sztukę zwierzęcia jest o co najmniej 20% większa, niż powierzchnia wymagana przy chowie otwartym bydła zgodnie z obowiązującymi przepisami¹³,

- rolnik w okresie zimowym utrzymuje w gospodarstwie rolnym (jednocześnie) nie więcej krów mamek, cieląt, jałówek, a także opasów do masy ciała 300 kg niż mu na to pozwala wielkość posiadanych powierzchni zewnętrznych udostępnianych dla tego bydła w okresie zimowym (wskazana w Planie poprawy dobrostanu zwierząt).

Rozliczenie wariantu 2.3. Dobrostan krów mamek:

- stawka płatności – 329 zł/krowę mamkę rocznie,
- płatność przyznawana jest do średniej liczby krów mamek utrzymywanych w gospodarstwie rolnym w okresie od dnia 16 października roku złożenia wniosku o płatność dobrostanową do dnia 14 marca kolejnego roku, liczonej jako iloraz sumy dziennych liczb krów mamek i liczby dni w tym okresie,
- liczbę krów mamek, do której przysługuje płatność dobrostanowa, ustala ARiMR na podstawie danych zawartych w systemie IRZ,
- ARiMR sprawdza (na podstawie danych z systemu IRZ), czy wielkość stada bydła mięsnego podczas okresu zimowego nie jest zbyt duża w stosunku do powierzchni zewnętrznej, jaka może zostać udostępniona tym zwierzętom zgodnie z Planem poprawy dobrostanu zwierząt,
- jeżeli zostanie stwierdzone uchybienie w przestrzeganiu przez rolnika wymogów w ramach danego wariantu, płatność dobrostanowa w części dotyczącej tego wariantu przysługuje w wysokości odpowiednio zmniejszonej.

¹³ Są one określone m.in. w rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz.U. z 2019 r., poz.1966)